

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETRTEI ODDELEK

SKLEP

pritožba št. 3461/08
Vehbija HODŽIĆ
proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (četrti oddelek) je 4. aprila 2017 kot senat v sestavi:

Ganna Yudkivska, *predsednica*,
Vincent A. De Gaetano,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Krzysztof Wojtyczek,
Egidijus Kūris,
Gabriele Kucsko-Stadlmayer,
Marko Bošnjak, *sodniki*,

in Marialena Tsirli, *sodna tajnica oddelka*,

ob upoštevanju navedene pritožbe, vložene 11. decembra 2007,

ob upoštevanju odločitve, da uporabi postopek pilotne sodbe in odloži svojo obravnavo pritožb, ki se nanašajo na isti sistemski problem, ugotovljen v *Ališić in dva druga proti Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Srbiji, Sloveniji in Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji* ([VS], št. 60642/08, 150. odstavek in 12. točka izreka, ESČP 2014),

po razpravi sklenilo:

DEJSTVA

1. Pritožnik Vehbija Hodžić je državljan Bosne in Hercegovine, rojen leta 1955, in živi v Sarajevu.

A. Okoliščine zadeve

2. V nadaljevanju so povzete okoliščine zadeve, kakor jih je predložil pritožnik.

3. Leta 1986 je pritožnik položil devizna sredstva pri Ljubljanski banki Sarajevo, ki je leta 1990 postala podružnica Ljubljanske banke Ljubljana (za ustrezno ozadje glej *Ališić in dva druga proti Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Srbiji, Sloveniji in Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji* [VS], št. 60642/08, 12.–52. odstavek, ESČP 2014). Glede na gradivo, ki je na voljo Sodišču, je bilo 28. januarja 1992 stanje na pritožnikovem računu 1.342 nemških mark (DEM) in 4.106 ameriških dolarjev (USD). Kot kaže, pritožnik od takrat ni več dvigoval sredstev in njegovi prihranki niso bili preneseni na privatizacijski račun.

B. Upoštevana domača zakonodaja

4. Za upoštevano domačo zakonodajo glej *Ališić in dva druga*, 53.–58. odstavek. Poleg tega je 4. julija 2015 začel veljati Zakon o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi št. 60642/08¹ (v nadaljnjem besedilu: zakon o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić), ki se glasi:

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(namen in vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa način izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Ališić in drugi proti Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Srbiji, Sloveniji in Makedoniji, št. 60642/08, z dne 16. julija 2014, v obsegu, v katerem je bilo Republiki Sloveniji naloženo, da sprejme vse potrebne ukrepe za poplačilo neizplačanih starih deviznih vlog. Ukrepi po tem zakonu se ne nanašajo na tiste stare devizne vloge ali njihove dele, ki so bili kakor koli izplačani ali preneseni na druge pravne osebe ali v posebne namene v skladu s predpisi držav naslednic nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije (v nadaljnjem besedilu: SFRJ) ali na drugi podlagi.

(2) Ta zakon določa način določitve višine izplačila, upravičence, postopek verifikacije, pristojni organ za odločanje, način in rok izplačila ter evidence o izplačilih.

2. člen

(definicija neizplačane stare devizne vloge)

(1) Neizplačana stara devizna vloga po tem zakonu je stanje terjatev fizične osebe do Ljubljanske banke d. d. Ljubljana, Glavne filijale Sarajevo (v nadaljnjem besedilu: Glavna podružnica Sarajevo), in Ljubljanske banke d. d. Ljubljana, Glavne filijale Zagreb (v nadaljnjem besedilu: Glavna podružnica Zagreb), na deviznih računih in na podlagi deviznih hranilnih vlog na dan 31. decembra 1991, vključno s pogodbenimi obrestmi, obračunanimi do tega datuma (v nadaljnjem besedilu: stanje na dan 31. 12. 1991), zmanjšano za izplačila posamezne podružnice, Ljubljanske banke d. d. Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: Banka) ali kogarkoli drugega po tem datumu, za neplačane

1. *Zakon o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08*, Uradni list Republike Slovenije, št. 48/15.

obveznosti varčevalca do podružnice ali Banke in za izplačane ali poravnane zneske po 31. decembru 1991 na kateri koli podlagi.

(2) Neizplačana stara devizna vloga iz prejšnjega odstavka ni stara devizna vloga ali njen del, ki je bila na podlagi predpisov držav delovanja obeh podružnic iz prejšnjega odstavka prenesena na drugo pravno osebo ali na posebne račune za namene posebne uporabe. Te vloge so med drugim stare devizne vloge, ki so jih varčevalci Glavne podružnice Zagreb prenesli na drugo pravno osebo v skladu s predpisi Republike Hrvaške, ki so urejali prenos in prevzem jamstva za stare devizne vloge, in stare devizne vloge, ki so jih varčevalci Glavne podružnice Sarajevo v skladu s predpisi Bosne in Hercegovine prenesli na posebne račune za namen uporabe v postopku privatizacije.

3. člen (obresti)

(1) Obresti od neizplačane stare devizne vloge iz 2. člena tega zakona se za prevzem izpolnitve po tem zakonu obračunavajo:

- za obdobje od 1. januarja 1992 do 31. decembra 1992 po letni obrestni meri 6 %,
- za obdobje od 1. januarja 1993 do 31. decembra 2015 po letni obrestni meri 1,79 %,
- za obdobje od 1. januarja 2016 do izplačila po obrestni meri za vloge gospodinjstev čez noč, objavljeni v mesečnem biltenu Banke Slovenije.

(2) Obresti iz prejšnjega odstavka se obračunavajo po linearni metodi po navadnem obrestnem računu.

4. člen (konverzija valut)

(1) Neizplačane stare devizne vloge v valutah držav, ki so del Evroobmočja, se preračunajo v euro po tečajih zamenjave med eurom in temi valutami na dan zamenjave (1. januar 1999).

(2) Neizplačane stare devizne vloge v valutah držav, ki niso del Evroobmočja, se preračunajo v euro po referenčnih tečajih Evropske centralne banke, ki jih objavlja Banka Slovenije, na dan uveljavitve tega zakona.

5. člen (prevzem izpolnitve)

(1) Republika Slovenija prevzame izpolnitev obveznosti Banke do upravičencev iz naslova neizplačanih starih deviznih vlog in obresti v obsegu in do višine, kot je določeno v tem zakonu.

(2) Prevzem izpolnitve po tem zakonu obsega obveznosti do upravičencev iz naslova neizplačanih starih deviznih vlog, ki niso bile že poravnane ali prenesene v skladu s predpisi držav naslednic SFRJ ali na kakršnikoli drugi podlagi.

(3) Podlaga za prevzem izpolnitve iz prvega odstavka tega člena je pravnomočna odločba, izdana v postopku verifikacije po tem zakonu.

(4) Obveznosti po tem zakonu se evidentirajo v proračunu Republike Slovenije v izkazu računa finančnih terjatev in naložb na kontu 4409.

6. člen (upravičenec)

(1) Upravičenec ali upravičenka (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) po tem zakonu je fizična oseba, ki ima terjatev iz naslova neizplačane stare devizne vloge iz 2. člena tega zakona.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je upravičenec tudi civilna pravna oseba, ki je bila po predpisih o deviznem poslovanju SFRJ imetnik neizplačane stare devizne vloge iz 2. člena tega zakona.

(3) Fizična oseba, ki je pridobila terjatev iz naslova neizplačane stare devizne vloge od upravičenca iz prejšnjih odstavkov na podlagi veljavnega pravnega posla, je upravičena uveljavljati zahtevo za verifikacijo po tem zakonu le, če je njena pridobitev terjatve evidentirana pri Glavni podružnici Sarajevo oziroma Glavni podružnici Zagreb do 1. decembra 2015.

II. POSTOPEK VERIFIKACIJE

7. člen (splošno)

(1) Zahteva za verifikacijo neizplačane stare devizne vloge se uveljavlja v postopku verifikacije, ki ga določa ta zakon.

(2) Za odločanje o prevzemu izpolnitve posamezne neizplačane stare devizne vloge v postopku verifikacije je pristojen Sklad Republike Slovenije za nasledstvo, javni sklad (v nadaljnjem besedilu: Sklad).

(3) V postopku verifikacije se ugotovi upravičence ter obstoj in višina posamezne neizplačane stare devizne vloge ter obračuna obresti iz 3. člena tega zakona.

(4) V postopku verifikacije se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, razen če je v tem zakonu določeno drugače.

(5) V postopku verifikacije se za vlogo, ugovor in odločbo taksa ne plača.

(6) Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, o ravnanju z vlogo, ki ni vložena v uradnem jeziku, lahko Sklad takšno vlogo obravnava, če je vloga razumljiva.

8. člen (javni poziv)

(1) Ministrstvo, pristojno za finance, objavi javni poziv za vlaganje zahtev za verifikacijo neizplačanih starih deviznih vlog v Uradnem listu Republike Slovenije in v najmanj dveh dnevnikih časopisih, ki izhajajo na celotnem območju Bosne in Hercegovine oziroma Republike Hrvaške, ter na svoji spletni strani.

(2) V pozivu iz prejšnjega odstavka se navedejo pogoji za vlaganje zahteve za verifikacijo (upravičenci, način, rok in vsebina zahteve za verifikacijo).

9. člen
(zagotavljanje podatkov)

(1) Banka sodeluje s Skladom v vseh fazah izvajanja tega zakona.

(2) Ne glede na določbe drugih predpisov Banka daje Skladu na razpolago svoje baze podatkov in dokumentacijo, ki se nanaša na neizplačane stare devizne vloge, Sklad pa Banki podatke in dokumentacijo o vseh izplačilih po tem zakonu.

(3) Sklad in Banka lahko obdelujeta podatke in dokumentacijo, pridobljeno na podlagi prvega in drugega odstavka tega člena, za potrebe odločanja v postopkih verifikacije po tem zakonu oziroma za reševanja razmerij iz naslova starih deviznih vlog. Sklad in Banka zagotavljata varstvo tako pridobljenih podatkov in dokumentacije v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, kar uredita s posebnim pravnim aktom.

(4) Podatki, ki se nanašajo na neizplačane stare devizne vloge Glavne podružnice Sarajevo, se zagotovijo v obliki in na način, določen v memorandumu, ki ureja sodelovanje med Vlado Republike Slovenije in Svetom ministrov Bosne in Hercegovine za izvršitev sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi št. 60642/08 z dne 16. julija 2014.

10. člen
(zahteva za verifikacijo)

(1) Postopek verifikacije se začne na zahtevo upravičenca.

(2) Zahteva mora vsebovati:

- podatke o upravičencu, in sicer osebno ime, datum in kraj rojstva, naslov stalnega prebivališča upravičenca oziroma naziv in sedež ter identifikacijsko številko upravičenca, ki jo za potrebe uporabe v pravnem prometu ali izkazovanja istovetnosti pred uradnimi organi določajo zakoni države njegovega državljanstva oziroma sedeža;

- osebno ime in naslov stalnega prebivališča morebitnega zakonitega zastopnika oziroma pooblaščenca upravičenca;

- podatke o neizplačani stari devizni vlogi;

- v primeru pridobitve terjatve z dedovanjem, navedbo pravnega prednika in podlage za dedovanje;

- naslov za vročanje, če ni enak naslovu stalnega prebivališča upravičenca;

- podpis upravičenca.

(3) Zahtevi se priložijo:

- listine o neizplačani stari devizni vlogi (izvirnik ali kopija devizne hranilne knjižice ali pogodbe o depozitu ali druge listine, ki izkazujejo obstoj in višino terjatve);

- kopija osebnega dokumenta upravičenca;

- pooblastilo ali drug posamičen akt, ki daje podlago za zastopanje, če upravičenec vloga zahtevo po zakonitem zastopniku ali pooblaščenцу;

- pravni akt, ki je podlaga za pravno nasledstvo;

- dokazilo o imetniku in številki transakcijskega oziroma osebnega računa, na katerega bodo nakazana sredstva iz neizplačane stare devizne vloge;

- pisna izjava upravičenca s prevzemom materialne in kazenske odgovornosti, da neizplačana stara devizna vloga ni bila prenesena na drugo osebo.

(4) Če upravičenca zastopa pooblaščenec, ki ni odvetnik, mora biti pooblastilo overjeno.

(5) Podrobnejšo vsebino in obliko zahteve za verifikacijo določi minister ali ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojna za finance.

11. člen **(vlaganje zahteve za verifikacijo)**

(1) Zahteva za verifikacijo se lahko vloži od 1. decembra 2015 do 31. decembra 2017.

(2) Zahteva za verifikacijo se vloži v pisni obliki neposredno pri Skladu ali pošlje po pošti. Zahteve za verifikacijo ni dopustno vlagati v elektronski obliki.

(3) Če upravičenec vloži zahtevo za verifikacijo osebno, Sklad preveri njegovo istovetnost in potrdi njegov podpis na zahtevi ter potrdi istovetnost kopij priloženih listin.

(4) Če se zahteva za verifikacijo vloži po pošti ali po drugi osebi neposredno pri Skladu, mora biti podpis upravičenca overjen.

12. člen **(odločanje o zahtevi za verifikacijo)**

(1) Sklad odloča o zahtevi za verifikacijo na podlagi podatkov iz 9. člena tega zakona ter podatkov in listinskih dokazov, ki jih predloži upravičenec. Če ti podatki in listinski dokazi ne zadoščajo za odločitev, lahko Sklad pozove upravičenca, da v določenem roku predloži dodatna listinska dokazila. Sklad lahko ugotavlja dejansko stanje tudi z drugimi dokaznimi sredstvi, razen s pričami ali z ogledom.

(2) Če upravičenec v roku iz prejšnjega odstavka ne predloži dodatnih listinskih dokazil, Sklad odloči na podlagi podatkov in dokazil iz prejšnjega odstavka.

13. člen **(informativni izračun)**

(1) Če Sklad ugotovi, da je zahteva za verifikacijo utemeljena, pripravi informativni izračun neizplačane stare devizne vloge, ki vsebuje:

1. podatke o upravičencu ter o morebitnem zakonitem zastopniku ali pooblaščenцу upravičenca;
2. podatke o neizplačani stari devizni vlogi;
3. ugotovljeno višino neizplačane stare devizne vloge in obresti po tem zakonu;
4. rok in podatke o transakcijskem oziroma osebnem računu za izplačilo zneska iz informativnega izračuna;
5. zapis pravnega pouka z vsebino iz tretjega in četrtega odstavka tega člena.

(2) Informativni izračun se vroči upravičencu, če ima upravičenec zakonitega zastopnika ali pooblaščenca, pa zakonitemu zastopniku ali pooblaščenцу.

(3) Če upravičenec meni, da so podatki v informativnem izračunu nepravilni ali nepopolni ali se z informativnim izračunom ne strinja, lahko v 30 dneh od vročitve informativnega izračuna vloži ugovor zoper informativni izračun.

(4) Če upravičenec v roku iz prejšnjega odstavka ne vloži ugovora zoper informativni izračun, po poteku roka za vložitev ugovora velja:

- informativni izračun za dokončno in pravnomočno odločbo o zahtevi za verifikacijo,

- da se je upravičenec odpovedal tožbi v upravnem sporu in vsem nadaljnjim zahtevkom iz naslova neizplačanih starih deviznih vlog, ki so predmet informativnega izračuna, proti komurkoli, razen zahtevku za njihovo izplačilo po informativnem izračunu.

14. člen **(odločanje o ugovoru)**

(1) Sklad preizkusi, ali je ugovor pravočasen in ali ga je vložila upravičena oseba. Če ugovor ni pravočasen ali ga ni vložila upravičena oseba, se zavrže.

(2) Če Sklad ugovora ne zavrže, preveri navedbe upravičenca iz ugovora. Če ugotovi, da je bil izvedeni postopek nepopoln, postopek dopolni.

(3) Na podlagi ugovora Sklad o utemeljenosti zahteve za verifikacijo odloči z odločbo. V izreku odločbe se navedejo podatki iz 1. do 4. točke prvega odstavka 13. člena tega zakona. V obrazložitvi odločbe se navedejo razlogi, ki glede na ugotovljeno dejansko stanje narekujejo takšno odločitev in se opredeli do navedb in dokazov, ki jih je predložil upravičenec z ugovorom.

15. člen
(roki za odločanje in pravna sredstva)

- (1) Sklad odloči o zahtevi upravičenca v treh mesecih od prejema popolne zahteve za verifikacijo.
- (2) Sklad odloči o ugovoru na informativni izračun v dveh mesecih od prejema ugovora.
- (3) Zoper odločbe Sklada pritožba ni dovoljena, dopusten pa je upravni spor.
- (4) V upravnem sporu iz prejšnjega odstavka tega člena Sklad zastopa Državno pravobranilstvo Republike Slovenije.

III. IZPLAČILO

16. člen

- (1) Znesek, ugotovljen z odločbo, upravičencu izplača Sklad 30. dan po pravnomočnosti odločbe.
- (2) Sredstva za izplačilo se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.
- (3) Izplačilo upravičencem v imenu in za račun Republike Slovenije izvrši Sklad.

17. člen
(način izplačila)

- (1) Izplačilo se izvrši na transakcijski oziroma osebni račun:
 - upravičenca ali njegovega zakonitega zastopnika, odprt pri ponudniku plačilnih storitev;
 - pooblaščenca upravičenca za sprejem izplačila po tem zakonu, če predloži posebno pooblastilo za sprejem izplačila z overjenim podpisom upravičenca, kar velja tudi, če je pooblaščenec za sprejem izplačila odvetnik.
- (2) Sklad izvrši izplačilo na podlagi podatkov, ki jih prejme z zahtevkom za verifikacijo. Vlagatelj mora Sklad obvestiti o morebitnih spremembah podatkov pisno v roku za vložitev ugovora zoper informativni izračun oziroma v primeru vložitve ugovora zoper informativni izračun do izdaje odločbe o zahtevi za verifikacijo.
- (3) Pri izvršitvi plačila na transakcijski oziroma osebni račun upravičenca Sklad plača nadomestila, ki jih zaračunava plačnikov ponudnik plačilnih storitev, upravičenec pa plača nadomestila, ki jih zaračunava prejemnikov ponudnik plačilnih storitev.

IV. EVIDENCE

18. člen
(evidenca o odločitvah in izplačilu neizplačanih starih deviznih vlog)

- (1) Zaradi zagotovitve podatkov o vloženi zahtevi in o izplačilih neizplačanih starih deviznih vlog Sklad upravlja evidenco, v kateri obdeluje naslednje osebne in druge podatke, povezane z upravičenci in starimi deviznimi vlogami:

1. osebno ime,
 2. identifikacijska številka (EMŠO ali druga),
 3. rojstni datum (dan, mesec, leto),
 4. rojstni kraj (država, kraj),
 5. stalno prebivališče upravičenca,
 6. datum vložitve zahteve za verifikacijo,
 7. številko, datum izdaje odločbe oziroma sklepa, vrsto odločitve, datum vročitve,
 8. podatke o dokončnosti in pravnomočnosti odločitve iz prejšnje točke,
 9. višino izplačila neizplačane stare devizne vloge,
 10. datum in način izplačila neizplačane stare devizne vloge,
 11. podatke iz podatkovnih zbirk in listin, ki jih Sklad pridobi na podlagi 9. člena tega zakona.
- (2) Podatki iz evidence se hranijo 10 let od izplačila devizne vloge, nato se arhivirajo.

V. POSEBNE DOLOČBE

19. člen (davčna obravnava izplačil)

(1) Od obresti iz prvega odstavka 3. člena tega zakona, izplačanih fizični osebi, se ne plačuje dohodnine, razen če so izplačane fizični osebi, ki je pridobila terjatev iz naslova neizplačane stare devizne vloge od upravičenca na podlagi veljavnega pravnega posla, v okviru opravljanja dejavnosti.

(2) Od obresti iz prvega odstavka 3. člena tega zakona, izplačanih civilni pravni osebi, opredeljeni po tem zakonu, ali fizični osebi, ki je pridobila terjatev iz naslova neizplačane stare devizne vloge od upravičenca na podlagi veljavnega pravnega posla, v okviru opravljanja dejavnosti, se ne izračuna, odtegne in plača davčni odtegljaj po zakonu, ki ureja dohodnino, ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

20. člen (postopki v teku)

(1) Sodni postopki za izplačilo neizplačanih starih deviznih vlog, ki so bili začeti do uveljavitve tega zakona in o njih še ni bilo odločeno, se prekinajo z dnem uveljavitve tega zakona. Postopki, začeti po uveljavitvi tega zakona, se prekinajo z dnem, ko je tožba vročena nasprotni stranki.

(2) V sodnih postopkih iz prejšnjega odstavka lahko upravičenec, ki ne vloži ugovora zoper informativni izračun, v roku 60 dni od prejema izplačila umakne tožbo ali drug pravni akt brez privolitve nasprotne stranke. Če upravičenec tožbo umakne v skladu s tem odstavkom, ni dolžan povrniti stroškov nasprotni stranki. Pravni pouk o tem je zapisan v sklepu o prekinitvi postopka.

(3) Če upravičenec v roku 60 dni od pravnomočnosti odločbe o zahtevi za verifikacijo, če zahteve za verifikacijo ne vloži, pa v roku 60 dni od poteka roka iz prvega odstavka 11. člena tega zakona, ne predlaga nadaljevanja sodnega postopka, prekinjenega na podlagi prvega odstavka tega člena, se šteje, da je umakni tožbo ali pravno sredstvo. Pravni pouk o tem je zapisan v sklepu o prekinitvi postopka.

21. člen **(odložitev odločanja do pridobitve podatkov)**

(1) Odločanje o zahtevah za verifikacijo neizplačanih starih deviznih vlog pri Glavni podružnici Sarajevo se odloži do pridobitve podatkov iz četrtega odstavka 9. člena tega zakona.

(2) Datum pridobitve podatkov iz četrtega odstavka 9. člena tega zakona objavi minister, pristojen za finance, v Uradnem listu Republike Slovenije, Sklad pa na svoji spletni strani.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko Sklad odloča o zahtevah upravičencev, katerim je bila terjatev iz naslova neizplačane stare devizne vloge priznana s pravnomočno sodno odločbo sodišča s splošno pristojnostjo Republike Slovenije ali primerljivo sodno odločbo mednarodnega sodišča, pristojnega tudi za Republiko Slovenijo.

22. člen **(rok za izdajo predpisa in objavo javnega poziva)**

Minister, pristojen za finance, izda predpis iz petega odstavka 10. člena tega zakona, ministrstvo, pristojno za finance, pa objavi javni poziv iz 8. člena tega zakona najkasneje 2. novembra 2015.

23. člen **(uveljavljanje izpolnjenih obveznosti po tem zakonu)**

Izpolnjene obveznosti na podlagi prevzema izpolnitve po tem zakonu Republika Slovenija uveljavlja po 7. členu Priloge C Sporazuma o vprašanih nasledstva (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 20/02; v nadaljnjem besedilu: Sporazum), podpisanega na Dunaju 29. junija 2001 med Bosno in Hercegovino, Republiko Hrvaško, Republiko Makedonijo, Republiko Slovenijo in Zvezno republiko Jugoslavijo kot državami naslednicami nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije, z namenom doseči pravično razdelitev jamstev SFRJ ali Narodne banke Jugoslavije za stare devizne hranilne vloge iz a) točke tretjega odstavka 2. člena Priloge C Sporazuma.

24. člen **(urejanje razmerij med Republiko Slovenijo in Banko)**

Republika Slovenija in Banka lahko medsebojna razmerja v zvezi s prevzemom izpolnitve po tem zakonu uredita s pogodbo.

25. člen
(začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

5. Javni poziv za vlaganje zahtev za verifikacijo je bil 30. oktobra 2015 objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije (št. 81/15) ter 2. novembra 2015 v devetih dnevnikih časopisih v Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Nemčiji in Švedski, kakor je določeno v 8. in 22. členu zakona o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić. Obrazec in navodila za njegovo izpolnitev ter odgovori na pogosta vprašanja o postopku verifikacije so bili objavljeni na spletnem mestu Sklada Republike Slovenije za nasledstvo v bosanščini, hrvaščini, angleščini in slovenščini. Obravnava zahtev za verifikacijo zagrebške podružnice se je začela takoj, medtem ko se je obravnava zahtev sarajevske podružnice Ljubljanske banke Ljubljana v skladu s prvim odstavkom 21. člena zakona o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić začela šele oktobra 2016. Glede na informacije, ki so na voljo na spletnem mestu Oddelka za izvrševanje sodb Evropskega sodišča za človekove pravice, je bilo do 31. januarja 2017 vloženih več kot 29.000 zahtev za verifikacijo in izdanih več kot 16.000 informativnih izračunov za izplačilo približno 170 milijonov evrov (EUR). Od tega jih je bilo okrog 3.800 v skupni vrednosti približno 40 milijonov EUR iz sarajevske podružnice (glej dokument št. DH-DD(2017)243 z dne 1. marca 2017).

PRITOŽBA

6. Pritožnik se je ob sklicevanju na 6., 13. in 14. člen Konvencije ter 1. člen Protokola št. 1 h konvenciji v bistvu pritožil, da ni mogel dvigniti svoje "stare" devizne vloge.

PRAVO

7. Pritožnik se je pritožil, da ni mogel dvigniti denarja, ki ga je v tuji valuti položil na svoja računa pri sarajevski podružnici Ljubljanske banke Ljubljana.

Skliceval se je na 6., 13. in 14. člen Konvencije in 1. člen Protokola št. 1 h konvenciji.

Ustrezni deli teh določb se glasijo:

Prvi odstavek 6. člena

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... pravično ... odloča ... sodišče ...".

13. člen

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

14. člen

"Uživanje pravic in svoboščin, določenih s to Konvencijo, je zagotovljeno vsem ljudem brez razlikovanja glede na spol, raso, barvo kože, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodnostni ali socialni izvor, pripadnost narodni manjšini, lastnino, rojstvo ali kakšne druge okoliščine."

1. člen Protokola št. 1

"Vsaka fizična ali pravna oseba ima pravico do spoštovanja svojega premoženja. Nikomur ne sme biti lastnina odvzeta, razen če je to v javnem interesu v skladu s pogoji, ki jih določa zakon, in ob spoštovanju splošnih načel mednarodnega prava.

Ta določba pa nikakor ne omejuje pravice držav, da uveljavijo zakone, za katere menijo, da so potrebni za nadzor nad uporabo premoženja v skladu s splošnim interesom ali za zagotovitev plačila davkov, drugih prispevkov ali denarnih kazni."

8. Sodišče mora najprej odločiti, ali je pritožnik, kakor je določeno v prvem odstavku 35. člena Konvencije, izčrpal notranjepravna sredstva, ki so mu bila na voljo, med drugim, ob upoštevanju načel iz pilotne sodbe ter začetka veljavnosti zakona o izvršitvi sodbe v zadevi *Ališić*.

A. Pilotna sodba

9. Sodišče navaja, da je 16. julija 2014 veliki senat sprejel pilotno sodbo o "starih" deviznih vlogah, ki so bile položene, med drugimi, pri sarajevski podružnici Ljubljanske banke Ljubljana (glej *Ališić in dva druga proti Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Srbiji, Sloveniji in Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji* [VS], št. 60642/08, ESČP 2014). Glede Slovenije je Sodišče ugotovilo kršitev 13. člena Konvencije in 1. člena Protokola št. 1 ter odločilo, da mora Slovenija sprejeti vse potrebne ukrepe, vključno s spremembami zakonodaje, ki bodo osebam v podobnem položaju, v kakršnem sta bila dva pritožnika v tej zadevi, omogočili izplačilo "starih" deviznih vlog pod enakimi pogoji kakor varčevalcem, ki so imeli take vloge v domačih podružnicah slovenskih bank (prav tam, 3., 6. in 11. točka izreka). Sodišče je v nadaljevanju navedlo, da noben zahtevek ne bi smel biti zavrnjen samo zato, ker ni izvirkov pogodb ali hranilnih knjižic, in da bi moralo biti za vse odločitve o verifikaciji zagotovljeno sodno varstvo. Nazadnje je Sodišče odločilo, da morata pritožnika in vsi ostali v podobnem položaju izpolniti

zahteve verifikacijskega postopka, pod pogojem, da le-ta izpolnjuje navedena merila (prav tam, 148. odstavek).

10. V obravnavani zadevi bo Sodišče v skladu s tem najprej preverilo, ali zakon o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić izpolnjuje navedena merila, in če jih, ali je pritožnik uporabil pravno sredstvo, ki ga uvaja ta zakon (namreč zahtevo za verifikacijo).

B. Zakon o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić

1. Prvo merilo (»enaki pogoji«)

11. Glede vprašanja, ali bodo po zakonu o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić pritožnik in osebe, ki so v podobnem položaju, lahko dobili izplačane "stare" devizne vloge pod enakimi pogoji kakor tisti, ki so imeli take vloge v domačih podružnicah slovenskih bank, Sodišče ugotavlja, da se je Slovenija zavezala plačati vse neizplačane "stare" devizne vloge pri sarajevski in zagrebški podružnici Ljubljanske banke Ljubljana skupaj s pogodbenimi obrestmi, obračunanimi do 31. decembra 1991. Obresti za leto 1992 se izplačajo po letni obrestni meri 6 %, za leta od 1993 do 2015 po letni obrestni meri 1,79 % in za obdobje od 1. januarja 2016 do dejanskega plačila po tržni obrestni meri za vloge čez noč (glej 2. in 3. člen zakona o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić – 4. odstavek tega sklepa). Obresti se obračunavajo po linearni metodi za obdobje od leta 1992 dalje.

12. Pogoji, ki so se uporabili za "stare" devizne vloge pri domačih podružnicah Ljubljanske banke Ljubljana, so bili navedeni v pilotni sodbi (glej *Ališić in dva druga* 48. odstavek). Glede obdobja do 31. decembra 1992 Sodišče ugotavlja, da so obrestne mere, določene v zakonu o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić, nedvomno v skladu s tistimi, ki so se uporabile pri domačih varčevalcih. V obdobju po tem datumu pa je bila obrestna mera za domače varčevalce odvisna od tega, ali se je varčevalec odločil za državne obveznice ali denarna sredstva. Prva možnost je brezpredmetna za tiste, ki niso državljani in rezidenti Slovenije, kar velja za večino varčevalcev pri sarajevski in zagrebški podružnici. Primerljiva skupina so torej tisti varčevalci pri domačih podružnicah Ljubljanske banke Ljubljana, ki so se odločili za denarna sredstva. Varčevalci te skupine so bili izplačani v desetih polletnih obrokih od 1. januarja 1993 do 1. januarja 1998 in dobili obresti za to obdobje po tržni obrestni meri za vezane vloge s prištetim 0,25 % (izračunane po konformnem načinu obračunavanja obresti).

13. Sodišče je večkrat odločilo, da bi bilo treba v skladu z načelom subsidiarnosti domačim organom dopustiti več možnosti proste presoje glede izvrševanja pilotne sodbe (glej *Kurić in drugi proti Sloveniji* (pravično zadoščenje) [VS], št. 26828/06, 141. odstavek, ESČP 2014, *Anastasov in drugi proti Sloveniji* (sklep), št. 65020/13, 71. odstavek, 18. oktober 2016, in v njem navedena sodna praksa; glej tudi *Ališić in dva druga*, 106. in

107. odstavek). Čeprav je možno, da bodo na podlagi zakona o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić varčevalci pri sarajevski in zagrebški podružnici Ljubljanske banke Ljubljana za obdobje od 1. januarja 1993 dobili nekoliko manjše obresti (glej 11. odstavek) kot domači varčevalci (glej 12. odstavek), Sodišče ugotavlja, da zakon o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić načeloma izpolnjuje prvo merilo.

2. Drugo in tretje merilo (odsotnost izvornikov pogodb in hranilnih knjižic ter sodno varstvo)

14. Glede tega zadostuje ugotovitev, da tisti, ki nimajo več izvornikov pogodb ali hranilnih knjižic, lahko dokažejo obstoj in znesek svoje terjatve z drugimi sredstvi in da je za vse odločitve o verifikaciji zagotovljeno sodno varstvo (glej tretji odstavek 10. člena in tretji odstavek 15. člena zakona o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić – 4. odstavek tega sklepa). Zakon o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić torej izpolnjuje tudi ti merili.

15. Sodišče v zvezi s tem poudarja, da je cilj tega sklepa oceniti morebitno združljivost domače poplačilne sheme z načeli iz pilotne sodbe in splošnimi načeli o razpoložljivosti in učinkovitosti notranjepravnih sredstev, ne pa obravnavati vprašanje, ali je glede na izid verifikacijskega postopka pritožnik izgubil status žrtve. Ta, druga vrsta ocene se lahko pri vsaki zadevi posebej opravi šele potem, ko je bilo izčrpano ustrezno notranjepravno sredstvo (glej smiselno, *Bizjak proti Sloveniji* (sklep), št. 25516/12, 43. odstavek, 8. julij 2014, in *Anastasov in drugi*, zgoraj navedeni sklep, 72. odstavek).

C. Izčrpanje notranjepravnih sredstev

1. Splošna načela

16. Glede na ustaljeno sodno prakso Sodišča je temeljna značilnost s Konvencijo vzpostavljenega sistema varstva njegova podrejenost nacionalnim sistemom za varstvo človekovih pravic. Skrb tega Sodišča je nadzorovanje izvajanja obveznosti držav pogodbenic po Konvenciji. Sodišče ne bi smelo prevzeti vloge držav pogodbenic, katerih dolžnost je zagotoviti, da se temeljne pravice in svoboščine iz Konvencije spoštujejo in varujejo na nacionalni ravni. Pravilo izčrpanja notranjepravnih sredstev temelji na domnevi – izraženi v 13. členu Konvencije, s katerim je tesno povezano –, da je v zvezi z zatrjevano kršitvijo na voljo učinkovito pravno sredstvo. To pravilo je torej nujen del delovanja tega sistema varstva (glej *Vučković in drugi proti Srbiji* (predhodni ugovor) [VS], št. 17153/11 idr., 69. odstavek, 25. marec 2014).

17. Državam za svoja dejanja ni treba odgovarjati pred mednarodnimi organi, ne da bi prej imele priložnost stanje popraviti prek svojega pravnega sistema, zato morajo tisti, ki želijo uveljavljati nadzorno pristojnost Sodišča s pritožbami proti neki državi, najprej uporabiti pravna sredstva, ki jih

zagotavlja notranjepravni sistem (glej *Vučković in drugi*, 70. odstavek, in *Mozer proti Republiki Moldaviji in Rusiji* [VS], št. 11138/10, 115. odstavek, ESČP 2016). Sodišče znova poudarja, da ni sodišče prve stopnje; nima zmogljivosti niti ni primerno njegovi vlogi mednarodnega sodišča, da bi razsojalo v številnih zadevah, pri katerih je treba ugotoviti ključna dejstva ali izračunati denarno odškodnino – oboje bi moralo kot načelo in zaradi učinkovite prakse soditi v nacionalno sodno pristojnost (glej *Demopoulos in drugi proti Turčiji* [VS] (sklep), št. 46113/99 idr., 69. odstavek, ESČP 2010).

18. Vendar 35. člen Konvencije zahteva, da se izčrpajo le tista pravna sredstva, ki se nanašajo na zatrjevane kršitve ter so hkrati na voljo in zadostna. Obstoj takih pravnih sredstev mora biti dovolj gotov ne samo v teoriji, temveč tudi v praksi, brez česar ni izpolnjen pogoj dostopnosti in učinkovitosti (glej *Vernillo proti Franciji*, 20. februar 1991, 27. odstavek, serija A, št. 198; *Akdivar in drugi proti Turčiji*, 16. september 1996, 66. odstavek, *Poročila o sodbah in sklepih* 1996-IV; *Dalia proti Franciji*, 19. februar 1998, 38. odstavek, *Poročila* 1998-I). V skladu s "splošno priznanimi načeli mednarodnega prava" je v posebnih okoliščinah pritožnik lahko oproščen obveznosti izkoristiti notranjepravna sredstva, ki so mu na voljo (glej *Selmouni proti Franciji* [VS], št. 25803/94, 75. odstavek, ESČP 1999-V). Vendar Sodišče opozarja, da dvom o pričakovanem uspehu posameznega pravnega sredstva, ki ni očitno neučinkovito, ni utemeljen razlog za neizčrpanje notranjepravnih sredstev (glej *Akdivar in drugi*, 71. odstavek; *Brusco proti Italiji* (sklep), št. 69789/01, ESČP 2001-IX; *Grzinčič proti Sloveniji*, št. 26867/02, 84. odstavek, 3. maj 2007).

19. Oceno, ali so bila notranjepravna sredstva izčrpana, se navadno izvede glede na stanje na dan vložitve pritožbe pri Sodišču. Vendar je Sodišče večkrat presodilo, da za to pravilo veljajo izjeme, ki jih lahko upravičujejo posebne okoliščine posamezne zadeve (glej *Demopoulos in drugi*, 87. odstavek, in sklici na sodno prakso v tem sklepu). Med take izjeme sodi stanje, ko tožena država po pilotni sodbi, v kateri Sodišče ugotovi sistemsko kršitev Konvencije, zagotovi posebno pravno sredstvo za odpravo kršitev v zvezi s pritožbami oseb v podobnem položaju na nacionalni ravni (glej *Łatak proti Poljski*, št. 52070/08, 79. odstavek, 12. oktober 2010, ter *Stella in drugi proti Italiji* (sklep), št. 49169/09, 41. odstavek, 16. september 2014).

2. Uporaba teh načel pri obravnavani zadevi

20. Sodišče je ugotovilo, da zakon o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić izpolnjuje merila, določena v pilotni sodbi (glej 13. in 14. odstavek). Zato Sodišče ugotavlja, da se upravičeno lahko uporabi izjema pri načelu izčrpanja notranjepravnih sredstev (glej 19. odstavek), zato morajo pritožnik in vsi drugi v enakem položaju uporabiti pravno sredstvo, ki ga uvaja ta zakon, tj. zahtevo za verifikacijo (glej *Ališić in dva druga*, 148. odstavek). Na zahtevo sodnega tajništva Sodišča za posodobitev podatkov je pritožnik v pismu z dne

4. oktobra 2016 navedel, da tega pravnega sredstva ni uporabil, ne da bi za to navedel kakršnekoli razloge.

21. Sodišče poudarja, da po prvem odstavku 11. člena zakona o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić (glej 4. odstavek) pritožnik lahko vloži zahtevo za verifikacijo do 31. decembra 2017. Če bo to storil in bo na koncu neuspešen, bo v šestih mesecih po izčrpanju vseh učinkovitih notranjepravnih sredstev (vključno z zahtevo za sodno varstvo po tretjem odstavku 15. člena zakona o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić) lahko vložil novo pritožbo pri Sodišču.

22. Sodišče tudi opozarja, da je pripravljeno spremeniti način obravnave glede učinkovitosti obravnavanega pravnega sredstva, če bi praksa domačih organov dolgoročno pokazala, da se zahteve varčevalcev zavračajo na formalistični podlagi, da je verifikacijski postopek pretirano dolg ali da domača sodna praksa ni v skladu z zahtevami Konvencije (glej, na primer in smiselno, *Bizjak*, zgoraj navedeni sklep, 44. odstavek, in *Uzun proti Turčiji* (sklep), št. 10755/13, 41. odstavek, 30. april 2013). Kakršna koli taka prihodnja presoja bo vključevala ugotavljanje, ali so domači organi uporabili zakon o izvršitvi sodbe v zadevi Ališić na način, ki je v skladu s pilotno sodbo in standardi Konvencije na splošno.

23. Glede na dejstvo, da pritožnik še ni vložil zahteve za verifikacijo, je treba pritožbo zavreči na podlagi prvega in četrtega odstavka 35. člena Konvencije, ker niso bila izčrpana notranjepravna sredstva (glej *Muratović proti Srbiji* (sklep), št. 41698/06, 21. marec 2017).

Iz teh razlogov Sodišče soglasno

razglaša, da je pritožba nesprejemljiva.

Sestavljeno v angleškem jeziku in poslano 27. aprila 2017.

Marialena Tsirli
sodna tajnica

Ganna Yudkivska
predsednica